

Geachte aanwezigen,

De afgelopen maanden zijn voor de Iraanse gemeenschap in Nederland, voor Iraniërs over de hele wereld, en voornamelijk voor de mensen in Iran een overweldigende tijd. Niet in de laatste plaats wegens het hevige geweld dat de overheid inzet tegen de eigen bevolking.

Een gewelddadigheid die nu lijkt op te laaien, maar die niet nieuw is. Het beleid van de Islamitische Republiek en het geweld van de Revolutionaire Garde is sinds vóór de oprichting van deze republiek in Iran al precies wat het vandaag de dag nog steeds is. Daar moet een einde aan komen, een compromisloos einde.

Ik sta hier als dochter van een moeder die in de gevangenis leed aan dat geweld, terwijl ze mij droeg. Als iemand die vrienden verloor aan dit regime. Maar boven alles sta ik hier vandaag als professional. Als filmmaker. Als echo van de stemmen die ik spreek.

Ik ben net terug van de grens Irak-Iran. Daar onderzocht ik wat ik tot dan toe alleen maar vanaf hier kon volgen. Ik heb de jeugd van Iran in de ogen gekeken. De kraters gezien die raketten in huizen, scholen en gezinnen over de grens slaan. Hoe ze door het gras heen boren en maanden later nog een geur des doods laten hangen. Ik zag er resten van dezelfde drones die Rusland van Iran heeft gekocht en ik heb de graven bezocht van gedode burgers, overlevenden in hun verminkte gezichten aangekeken. Het heeft me niet onberoerd gelaten.

Maar ik sprak er ook een jonge generatie die we kennen uit de heldhaftige beelden op straat.* De jongens die de barricades bouwen. De meisjes van de leus *Jin Jiyan Azadî*. Gen Z in Iran staat in vuur en vlam, beste aanwezigen. Ze geven mij hoop op verandering in Iran, maar dat vuur, dat zullen wij samen met ze hoog moeten houden. Ik weet dat u daar ook aan toe bent en volg met bewondering de toewijding van meerderen onder u. Houdt u alstublieft moed, zodat ik ook moed houd, en zij daar ook moed houden.

Er is veel werk te verrichten vanuit hier. Zoals het in kaart brengen van de terreurdaden van het regime en dat niet uit het oog verliezen.

Daar sprak ik vorige week in Erbil de oprichters van mensenrechtenorganisatie Hengaw over. Zij zijn al jaren een belangrijke bron wat betreft cijfers over de gewelddadigheid van de Islamitische Republiek Iran en werken met een ongekend netwerk aan vrijwilligers dat hen *on the ground* bijstaat met informatie vergaren.

Dit werk verrichten ze onder ernstige bedreigingen richting hun familie, en elke keer dat ze de auto opstartten, vrezden ze dat er een bom ontploft. Die angst is reëel. Want de lange arm reikt met gemak over de grens en rekt zich uit tot in Europa. Laten we dat ook steeds blijven benoemen.

Geachte aanwezigen. Er is overdonderende hoeveelheid feiten en verhalen die ik met u zou willen delen. Laat dit moment dan ook vooral een vertrekpunt zijn waarvandaan we samen kunnen kijken hoe er vanaf hier, vanuit Den Haag *of all places*, de gruwelijke wandaden van dit regime verzameld kunnen worden en gebundeld tot een juridische vuist om gerechtigheid mee te eisen.

Neem daarin mee dat er nog jaren burgers omkomen of gewond raken door mijnen die de afgelopen jaren – tegen de Ottawaconventie in – in het berglandschap van Koerdistan zijn geplaatst. Tientallen koeriers die waren vervoeren op de levensgevaarlijke grens werden gedood in 2022 en nog eens honderden raakten gewond. Ik ontmoette ze op de grens vorige week. Twee jonge, oud geworden mannen, met kromgegroeide lijven van jarenlang inkomen bij elkaar schrapen door het vervoeren van zware spullen tussen Iran en Irak. Ook hun dieren worden gedood. Met tientallen paarden tegelijk. De Islamitische Republiek kent geen genade.

Nog eens honderden andere burgers zijn gedood met direct vuur door troepen van de overheid. Duizenden raakten gewond en nog eens tienduizenden zijn gearresteerd. De factcheckers van Hengaw zeggen dat dit de geverifieerde aantallen zijn en schatten in dat de werkelijke getallen nog hoger liggen.

Eigenlijk ken ik niemand, geen enkele familie, geen enkele Iraniër die geen leed is aangedaan door dit regime. Met discriminatie tegen vrouwen, tegen anders-gelovigen, niet-geloven, tegen diverse etniciteiten die Iran rijk is, tegen de queer-gemeenschap, tegen de natuur. Complete steden worden nu door militairen gecontroleerd. Mensen die gewond raakten bij protesten laten al weken wonden etteren, omdat het soms te gevaarlijk is om naar het ziekenhuis te gaan. Ze filmen zichzelf en sturen dit naar mij. Beschoten ogen. Tekort aan medicijnen. De uit de huid van een goede vriend gepulkte rubberkogels. Ik mag vandaag iets vertellen over de situatie in Iran, maar er is zo veel en dat is al zo lang aan de hand.

Vergeet ook niet vlucht PS752 die drie jaar geleden kort na opstijgen in Teheran met raketten neer werd gehaald. Alle 176 inzittenden kwamen om het leven. Ik was diezelfde nacht in Erbil getuige van raketten die over de stad vlogen. De lange arm van Iran reikt tot aan liquidaties in Europa, tot aan militieën in het Midden-Oosten, en drones en ballistische raketten. Ik kan niet iets zeggen over de situatie in Iran zonder ook iets te zeggen over Irak, over Syrië, over Oekraïne, over hier. In een gewoon mensenleven is de terreur van dit regime en specifiek van de Revolutionaire Garde niet bij te houden. Daarom moeten wij het doen, collectief. Daarom moet u het doen. Mijn voorstel is dan ook: concrete plannen maken om bewijs van de misdaden van de Revolutionaire Garde verzamelen. Want als al dit leed opgestapeld wordt, kan het niet anders dan dit als een betonnen flat die bij het instorten over ze heen dondert.

Dankuwel.

Beri Shalmashi

**9 maart te zien bij Frontlinie, voor de VPRO op NPO2*